**Maa- ja metsätalousministeriö** Neuvostoraportti EU/12/2023-MMM-53

Lampinen Risto 24.7.2023

# Epävirallisen kalastusministerikokouksen 17.-18.7.2023 kokousraportti

Kokous

Epävirallinen kalastusministerikokous Vigossa 17.-18.7.2023

**Kalastusministerit kokoontuivat 17.-18.7.2023 epäviralliseen kokoukseen Espanjan Vigoon keskustelemaan kalatalousalan energiasiirtymän edistämisestä.**

**Kokouksessa ministereiden, alan edustajien ja komission välillä vallitsi laaja yhteisymmärrys siitä, että energiasiirtymällä pois fossiilisista polttoaineista, alan hiilijalanjäljen pienentämisellä ja energiatehokkuuden parantamisella on keskeinen merkitys ympäristön ja EU:n energiariippuvuuksien (erityisesti Venäjä) kannalta. Samalla korostettiin sitä, että onnistuneesti toteutettuna energiasiirtymä antaa myös mahdollisuuden tehdä alan kaipaama kehitysloikka keski-iältään 30-vuotisen EU-kalastuslaivaston nykyaikaistamiseksi.**

Kalastusministerit kokoontuivat 17.-18.7.2023 epäviralliseen kokoukseen Espanjan Vigoon keskustelemaan kalatalousalan energiasiirtymän edistämisestä.

Kokouksessa ministereiden, alan edustajien ja komission välillä vallitsi laaja yhteisymmärrys siitä, että energiasiirtymällä pois fossiilisista polttoaineista, alan hiilijalanjäljen pienentämisellä ja energiatehokkuuden parantamisella on keskeinen merkitys ympäristön ja EU:n energiariippuvuuksien (erityisesti Venäjä) kannalta.

Samalla korostettiin sitä, että onnistuneesti toteutettuna energiasiirtymä antaa myös mahdollisuuden tehdä alan kaipaama kehitysloikka keski-iältään 30-vuotisen EU-kalastuslaivaston nykyaikaistamiseksi, alusten turvallisuuden parantamiseksi ja myös kustannusten pienentämiseksi, millä olisi merkittävä yritysten kannattavuuden kannalta. Samalla ala todennäköisesti houkuttelisi nykyistä enemmän kipeästi kaipaamiaan uusia nuoria yrittäjiä. Moni puhuja toi myös esiin sen, että kala on ympäristöystävällistä ruokaa, jolla on suhteellisesti pieni hiilijalanjälki, minkä takia juuri kalatalouden energiasiirtymän tukemisella olisi moninaiset myönteiset ympäristövaikutukset.

Tämän hetken tilanteen osalta keskustelussa todettiin, että ala on toistaiseksi pääosin riippuvainen fossiilisista polttoaineista ja alan energiasiirtymässä onnistuminen edellyttää merkittäviä teknologisia innovaatioita ja edistysaskeleita, joita on haettava yhdessä mm. alustenrakennuksen ja merenkulun sekä muiden alan kannalta relevanttien asiantuntijatahojen kanssa. Samalla on aktiivisesti parannettava alan toimijoiden energiaan ja ympäristövaikutuksiin liittyvää osaamista.

Järjestöt ja jäsenvaltiot olivat myös yhtä mieltä siitä, että Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) toimenpiteet ovat riittämättömät siirtymän tehokkaaseen tukemiseen erityisesti siksi, että nykyiset säännöt eivät mahdollista alusinvestointien tukemista kuin erittäin tiukasti rajatuissa tapauksissa ja vain pienille aluksille. Moni maa (ei Suomi) nostikin esiin tarpeen tukea energiasiirtymää myös yli 24-metristen alusten osalta. Usea maa piti myös tärkeänä, että siirtymää voitaisiin rahoittaa mahdollisimman laajasti myös muista EU- ja yksityisistä rahoitusvälineistä, sillä EMKVR:n resurssit eivät ole riittävät sen tehokkaaseen ja nopeaan toteuttamiseen.

Myös yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) laivastoa koskevien sääntöjen, erityisesti tehon ja vetoisuuden perusteella määritellyt kansallisten laivastojen kapasiteettikattojen ja esim. vetoisuuden laskentatapojen, todettiin rajoittavan monessa tapauksessa tarpeettomasti siirtymän toteuttamista.

Kokouksessa vallitsi laaja yhteisymmärrys siitä, että EU:ssa tarvitaan strateginen suunnitelma EU:n kalastuslaivaston energiasiirtymän hallituksi toteuttamiseksi. Komission aloite alan yritysten, järjestöjen, jäsenvaltioiden ja komission laaja-alaisesta kumppanuudesta sen laatimiseksi sai laajan tuen.

Täydennyksenä em. seikkoihin Suomi nosti esiin, että erityisesti niissä tapauksissa, joissa laivasto on tasapainossa kalastusmahdollisuuksiin nähden ja kalastuskiintiöt on jaettu yrityksille kalastuksen ja markkinoiden optimoinniksi, energiasiirtymää tulisi voida tukea myös julkisilla tuilla. Erityisesti lainojen ja takausten monipuolinen käyttö tulisi sallia laaja-alaisesti investoinneissa energiasiirtymän ja laivaston nykyaikaistamisen tukemiseksi. Suomi painotti myös sitä, että energiasiirtymän käytännön ratkaisujen löytämiseksi ja vauhdittamiseksi on alusten investointitukien lisäksi tarpeen mahdollistaa alusten energiakehittämistä koskevan tutkimuksen ja pilottihankkeiden rahoittaminen.

Kokouksen lopuksi komissio totesi olevansa avoin alan edustajien ja jäsenmaiden tavoitteiden mukaisesti tarkastelemaan sekä YKP:n laivastoa koskevia sääntöjä että EMKVR-asetuksen tukikelpoisuussääntöjä, jotta alan energiasiirtymän toteuttamiselle ei olisi tarpeettomia esteitä. Samalla se korosti tarvetta myös aktivoida muita rahoitusvälineitä ja alan ulkopuolista asiantuntemusta alan energiasiirtymän tueksi.

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea. Mattila, Lampinen MMM

Asiakirjat
Puheenjohtajavaltio Espanjan tausta-asiakirja ”Investoinnit kalastusalan kestävyyteen: siirtyminen kohti hiilestä irtautumista”

Liitteet -

Viite -